

Datum van
inontvangstneming

:

18/10/2022

Zaak C-532/22**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

9 augustus 2022

Verwijzende rechter:

Curtea de Apel Cluj (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

3 juni 2022

Appelanten:

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Cluj

Geïntimeerde:

SC Westside Unicat SRL

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Hoger beroep tegen een vonnis van de Tribunal Maramureș (rechter in tweede aanleg Maramureș, Roemenië) waarbij het beroep is toegewezen dat SC Westside Unicat SRL (hierna: „verzoekster in eerste aanleg”) had ingesteld tot nietigverklaring van bepaalde besluiten inzake de belasting over de toegevoegde waarde (btw) van de Direcție Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca (regionaal directoraat-generaal belastingen Cluj-Napoca) en de Administrație Județeană a Finanțelor Publice Cluj (provinciaal belastingkantoor Cluj) (hierna: „verweersters in eerste aanleg”). De belangrijkste rechtsvraag die in casu is opgeworpen, betreft de toepassing van de btw op diensten bestaande in interactieve erotische sessies die in Roemenië zijn gefilmd en rechtstreeks zijn uitgezonden via een website die door een onderneming in de Verenigde Staten van Amerika wordt geëxploiteerd.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Krachtens artikel 267 VWEU wordt verzocht om uitlegging van artikel 53 van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „btw-richtlijn”).

Prejudiciële vragen

1) Moet artikel 53 van de btw-richtlijn aldus worden uitgelegd dat het ook van toepassing is op diensten als die welke in het hoofdgeding aan de orde zijn, namelijk diensten die de videochatstudio ten behoeve van de website-exploitant verricht in de vorm van interactieve erotische sessies die worden gefilmd en rechtstreeks worden uitgezonden via internet (*live streaming* van digitaal materiaal)?

2) Indien vraag 1 bevestigend wordt beantwoord, is dan voor de uitlegging van de zinsnede „de plaats waar deze evenementen daadwerkelijk plaatsvinden”, die is vervat in artikel 53 van de btw-richtlijn, de plaats waar de performers voor de webcam verschijnen, de plaats waar de organisator van de sessies is gevestigd, de plaats waar de gebruikers de beelden bekijken of nog een andere plaats relevant?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht en rechtspraak van het Hof

Btw-richtlijn, artikelen 28, 44 en 53;

Uitvoeringsverordening (EU) nr. 282/2011 van de Raad van 15 maart 2011 houdende vaststelling van maatregelen ter uitvoering van de btw-richtlijn, artikelen 32, 33 en 33 bis;

Arrest van het Hof van 8 mei 2019, ██████████ (C-568/17, EU:C:2019:388; hierna: „arrest ██████████”)

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Lege nr. 227/2015 privind Codul fiscal (hierna: „belastingwetboek”), artikel 125, lid 7, artikel 271, lid 2, artikel 278 en artikel 321, lid 5. Artikel 278, lid 6, onder b), van het belastingwetboek zet in wezen in identieke bewoordingen artikel 53 van de btw-richtlijn om.

Hotărârea nr. 1 din 6 ianuarie 2016 a Guvernului României pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal (besluit nr.1 van de Roemeense regering van 6 januari 2016 houdende goedkeuring van de uitvoeringsbepalingen van wet nr.227/2015 inzake het belastingwetboek), punt 22, onder 4 tot en met 8, alsook punt 102, onder 11.

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure in het hoofdgeding

- 1 Verzoekster in eerste aanleg biedt erotische gemakkelijksdiensten aan door middel van videochat. Daartoe heeft zij samenwerkingsovereenkomsten gesloten met verschillende natuurlijke personen (hierna: „performers”) die deelnemen aan interactieve erotische sessies (hierna: „sessies”), en heeft zij een overeenkomst voor uitzending gesloten met StreamRay INC (hierna: „StreamRay”), een in Nevada, Verenigde Staten, ingeschreven rechtspersoon die een website exploiteert waarop deze sessies toegankelijk zijn voor de eindgebruikers.
- 2 Krachtens de samenwerkingsovereenkomsten stelt verzoekster in eerste aanleg de performers een gebouw ter beschikking waarin zij hun activiteiten kunnen uitoefenen, alsmede de rekvisieten die nodig zijn voor de sessies, en geeft zij hun advies om ervoor te zorgen dat de geleverde diensten van een bepaald kwaliteitsniveau zijn. Zij verzorgt ook een deel van de technische ondersteuning om de sessies rechtstreeks uit te zenden naar de eindgebruikers (webcams, microfoons). Bovendien vertegenwoordigt verzoekster in eerste aanleg de performers in hun betrekkingen met StreamRay met het oog op de inning en de invordering van de bedragen die hun voor de verrichte diensten verschuldigd zijn, en worden de aan de performers verschuldigde bedragen uitsluitend door verzoekster in eerste aanleg betaald.
- 3 Ingevolge de overeenkomst voor uitzending, waarin verzoekster in eerste aanleg wordt aangeduid als organisator van de sessies, wordt het originele materiaal van die sessies geüpload naar een website die door StreamRay wordt geëxploiteerd voor het vermaak van StreamRays klanten over de hele wereld. De sessies worden dus gefilmd en rechtstreeks uitgezonden, waarbij interactie tussen klanten en performers mogelijk is. Bovendien is in deze overeenkomst bepaald dat de eindklanten toebehoren aan StreamRay, dat deze onderneming de door de klanten betaalde tarieven vaststelt en int, alsook dat verzoekster in eerste aanleg en de performers slechts aanspraak maken op een bepaald percentage van die inkomsten. Uit de overeenkomst volgt tevens dat het auteursrecht op het digitale materiaal na de uitzending van de sessies wordt verworven door StreamRay.
- 4 StreamRay verschaft de eindklanten daadwerkelijk toegang tot de sessies in kwestie, door daartoe overeenkomsten te sluiten met natuurlijke personen. Uit deze overeenkomsten volgt dat de betrokken diensten door StreamRay worden verricht. Deze onderneming maakt toegangsaccounts aan voor de klanten, bepaalt welke diensten of pakketten worden aangeboden, stelt de bijbehorende tarieven en betalingswijzen vast en int de overeenkomstige bedragen.
- 5 Verzoekster in eerste aanleg is gecontroleerd door de belastingdienst, om de btw over het tijdvak 1 september 2019–30 juni 2020 vast te stellen. Bij die gelegenheid is geconstateerd dat zij inkomsten van in totaal 3 399 056 Roemeense leu (RON) had geregistreerd, op grond van facturen aan StreamRay. Bij de uitreiking van deze facturen heeft verzoekster in eerste aanleg evenwel gemeend dat de aan StreamRay verrichte diensten waren vrijgesteld van btw in Roemenië,

aangezien de plaats waar zij werden verricht niet kon worden geacht op het grondgebied van deze lidstaat te liggen.

- 6 De belastingdienst heeft daarentegen op basis van artikel 278, lid 6, onder b), van het belastingwetboek en het arrest ██████ bepaald dat de diensten in Roemenië zijn verricht, omdat er sprake is van een dienstverrichting in verband met de verlening van toegang tot gemakkelijke evenementen en verzoekster in eerste aanleg die evenementen organiseert. Bij de aanslag van 13 november 2020 is derhalve bepaald dat verzoekster in eerste aanleg 640 433 RON aan btw over die inkomsten moest afdragen.
- 7 Het door verzoekster in eerste aanleg ingediende administratieve bezwaar is afgewezen bij besluit van 4 februari 2021 van het regionaal directoraat-generaal belastingen Cluj-Napoca.
- 8 Verzoekster in eerste aanleg heeft tegen deze twee besluiten beroep ingesteld bij de Tribunal Maramureș, die haar bij vonnis van 19 oktober 2021 gedeeltelijk in het gelijk heeft gesteld. Deze rechter heeft geoordeeld dat StreamRay in feite niet louter een aanbieder van internettoegang is. De door verzoekster in eerste aanleg verrichte dienst komt ten goede aan StreamRay, maar het is StreamRay dat op basis van een overeenkomst klanten toegang verleent tot de sessies waarvoor zij de deelnameprijs hebben betaald. StreamRay is dus de verrichter van deze diensten in de zin van punt 1 van het dictum van het arrest ██████
- 9 In dat vonnis is tevens geoordeeld dat de diensten door verzoekster in eerste aanleg worden verleend aan een belastingplichtige buiten de Unie, van wie de eindgebruiker de geïntegreerde videochatdienst afneemt, die aan de eindgebruiker slechts wordt verricht en ter beschikking wordt gesteld door middel van een speciale website met software en server, die eigendom zijn van StreamRay. De rechter in eerste aanleg heeft dus geoordeeld dat de door verzoekster in eerste aanleg verrichte diensten geen verband houden met het verlenen van toegang tot gemakkelijke evenementen.
- 10 Wat betreft de plaats waar deze diensten worden verricht, heeft volgens deze rechter het Hof in het arrest ██████ definitief geoordeeld dat de belasting op diensten als die welke in het geding zijn, wordt geheven op de plaats van de verrichter en niet op de plaats waar de performers fysiek optreden.
- 11 Verweersters in eerste aanleg hebben tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld bij de verwijzende rechter.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 12 Verzoekster in eerste aanleg betoogt dat de door haar aan de onderneming StreamRay verrichte diensten in Roemenië van btw zijn vrijgesteld omdat zij niet kunnen worden geacht op het grondgebied van die lidstaat te zijn verricht.

- 13 Volgens verweersters in eerste aanleg worden krachtens artikel 278, lid 6, onder b), van het belastingwetboek en artikel 53 van de btw-richtlijn zowel de organisator van het vermakelijkheidsevenement als de derden die in eigen naam optreden geacht toegang tot dat evenement te verlenen. Zij wijzen op de feitelijke overeenkomsten tussen de onderhavige zaak en die waarin het arrest [REDACTED] is gewezen, en concluderen dat, aangezien verzoekster in eerste aanleg de organisator van de betrokken vermakelijkheidsevenementen is, de door haar verrichte diensten verband houden met het verschaffen van toegang tot vermakelijkheidsevenementen, ook al zijn bij het verschaffen van die toegang tevens derden betrokken die in eigen naam handelen. Aangezien de vermakelijkheidsevenementen daadwerkelijk plaatsvinden in Roemenië, de plaats waar zowel de performers als de organisator van de betrokken evenementen zijn gevestigd, zijn de betreffende diensten aan btw onderworpen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 14 De verwijzende rechter geeft aan dat het hoofdgeding betrekking heeft op de rechtmatigheid van bepaalde fiscale bestuurshandelingen waarbij de verplichting tot betaling van btw is opgelegd voor diensten die verzoekster in eerste aanleg ten behoeve van StreamRay heeft verricht, bestaande in interactieve erotische sessies die worden gefilmd en rechtstreeks uitgezonden via internet. Bijgevolg moet worden bepaald of deze diensten betrekking hebben op het verlenen van toegang tot vermakelijkheidsevenementen in de zin van artikel 53 van de btw-richtlijn.
- 15 Deze rechter herinnert eraan dat het Hof in het arrest [REDACTED] een eerdere versie van de op dergelijke diensten toepasselijke bepalingen heeft uitgelegd. Terwijl artikel 52, onder a), van de btw-richtlijn in de in dat arrest onderzochte vorm verwees naar „diensten die betrekking hebben op [...] vermakelijkheidsactiviteiten”, verwijst de in het hoofdgeding toepasselijke versie naar een „dienst bestaande in het verlenen van toegang tot [...] vermakelijkheidsevenementen”.
- 16 Gelet op de inhoud van artikel 53 van de btw-richtlijn en de overwegingen van het arrest [REDACTED] is de verwijzende rechter van oordeel dat de door verzoekster in eerste aanleg verrichte diensten verband lijken te houden met het verlenen van toegang tot vermakelijkheidsevenementen. Artikel 53 van de btw-richtlijn verwijst namelijk niet alleen naar het verlenen van toegang tot vermakelijkheidsevenementen maar ook naar diensten die met het verlenen van die toegang verband houden, zodat een breder scala van diensten wordt bestreken.
- 17 Daarnaast zijn de artikelen 32, 33 en 33 bis van uitvoeringsverordening nr. 282/2011 relevant, waarin staat dat diensten die bestaan in het verlenen van toegang tot amusementsevenementen diensten omvatten die er in essentie in bestaan dat in ruil voor een biljet of tegen betaling, inclusief betaling in de vorm van een abonnement, seizoensticket of periodieke bijdrage, toegang tot een evenement wordt verleend.

- 18 De verwijzende rechter stelt op basis van de feiten van de zaak vast dat verzoekster in eerste aanleg de organisator van de betrokken vermakelijkheidsevenementen is. Zo wijst hij erop dat het filmen van de sessies en het rechtstreeks uitzenden ervan naar de eindgebruikers niet mogelijk zou zijn zonder de door verzoekster in eerste aanleg verrichte diensten. Bovendien vertegenwoordigt verzoekster in eerste aanleg de performers ten opzichte van StreamRay, int zij hun aandeel en heeft zij toegang tot het door StreamRay beheerde platform om zaken in verband met die inning te kunnen verifiëren. Ook al is het StreamRay dat er daadwerkelijk voor zorgt dat klanten toegang hebben tot die sessies, door overeenkomsten met hen te sluiten, toegangscaccounts voor hen aan te maken en tarieven voor verschillende diensten vast te stellen, zou dit alles bij gebreke van de door verzoekster in eerste aanleg verrichte diensten niet verzekeren dat eindklanten toegang hebben tot die sessies. Het feit dat StreamRay na de uitzending het auteursrecht op het digitale materiaal verkrijgt zou in casu niet relevant mogen zijn, aangezien het gaat om een dienstverrichting en niet om een levering van goederen.
- 19 In deze omstandigheden is de verwijzende rechter van oordeel dat de door verzoekster in eerste aanleg verrichte diensten verband houden met het verlenen van toegang tot vermakelijkheidsevenementen. Aangezien de performers vanaf een locatie in Roemenië deelnemen aan deze sessies en de organisator van deze vermakelijkheidsevenementen ook in Roemenië is gevestigd, is Roemenië de plaats waar deze evenementen daadwerkelijk plaatsvinden in de zin van artikel 53 van de btw-richtlijn.
- 20 De verwijzende rechter benadrukt dat artikel 53 van de btw-richtlijn ook door het bij de Europese Commissie ingestelde btw-comité – op verzoek van de Roemeense belastingautoriteiten – is onderzocht in werkdocument nr. 1013 van 22 maart 2021, met betrekking tot het soort diensten dat door verzoekster in eerste aanleg wordt verricht. Volgens dit comité brengt het feit dat de videochatstudio eigenaar is van de instrumenten en uitrusting (waaronder IT-apparatuur) die de performers gebruiken voor de productie van digitaal materiaal, niet mee dat de diensten van de studio onder het begrip „verlenen van toegang tot een evenement” vallen. Dergelijke instrumenten maken het mogelijk digitaal materiaal te produceren maar verlenen niet de daadwerkelijke toegang tot evenementen. Bovendien verwerft de beheerder van de website door deze verrichting het auteursrecht op het digitale materiaal, zodat het zou gaan om de verlening van een immaterieel recht.
- 21 Dit comité concludeerde derhalve dat deze diensten, hoewel zij betrekking hebben op vermakelijkheidsevenementen, geen verband houden met het verlenen van toegang tot deze evenementen en niet onder artikel 53 maar onder de algemene regel in artikel 44 van de richtlijn dienen te vallen. Wanneer deze regel in casu wordt toegepast, volgt daaruit dat de verrichting in Roemenië van btw moet worden vrijgesteld. Bij deze gevolgtrekking werd echter vermeld dat er geen informatie beschikbaar was over de wijze waarop de eindklanten via de interface

tussen de website-exploitanten en videochat-exploitanten in contact treden met de performers.

- 22 Ten slotte wijst de verwijzende rechter erop dat, indien wordt geoordeeld dat de door verzoekster in eerste aanleg verrichte dienst binnen de werkingssfeer van artikel 53 van de btw-richtlijn valt, ook het begrip „de plaats waar deze evenementen daadwerkelijk plaatsvinden” moet worden uitgelegd, dat wil zeggen dat moet worden uitgemaakt of dit de plaats is waar de performers voor de webcam verschijnen, de plaats waar de organisator van de sessies is gevestigd, de plaats waar de klanten de beelden bekijken, dan wel een andere plaats dan de reeds genoemde.